

Cal restablir la memòria en el caminar de cada dia

Jordi Roca i Tubau

Estem sofrint un procés de falta de memòria: una amnèsia col·lectiva. Com si oblidar el passat fos un compromís contret mitjançant pactes o interessos subscrits d'esquena als catalans. I no obstant això, la nostra societat està deixant enrere la llarga nit. Se n'està refent, malgrat el preu de la no informació a les noves generacions, de l'actuació, individuals o col·lectius que féu possible que la democràcia retornés, a casa nostra, de la mà del procés de reconciliació.

Però, justament aquí comença el procés de desinformació de la realitat-objectiva; procés manta vegada desvirtuat per part dels qui sistemàticament neguen fins les més palpables evidències de l'esforç col·lectiu realitzat en condicions avui inimaginables. I si l'evidència demostra que hi hagué reconciliació, és obvi que hi hagué greuge. Per tant, cal explicar els fets sota l'òptica de paràmetres històrics clars i entenedors, perquè les noves generacions no restin orfes al singular paper que la resistència al feixisme jugà en favor del restabliment de les nostres llibertats; i les conseqüències personals que comporta l'anormalitat. Amb la perspectiva que dona el temps transcorregut, i cauteritzades les ferides més profundes, sembla mentida, i no obstant això, és una realitat, Catalunya caigué en mans de la intolerància, que ens penalitzà durant més de quaranta anys.

Sense afany de revifar les brases, crec que ja seria hora que tots plegats, tot refrescant la memòria, expliquéssim sobretot en les escoles la lluita forçadament subterrània que conforma bona part de la nostra història contemporània. S'ha de fer èmfasi en l'esforç quotidià que els catalans esmerçaren per a conservar els símbols, la llengua i la personalitat –malgrat els paranys i els decrets que ho invalidaven arreu–, per imposar-ne uns altres, aliens i vexatius per a Catalunya.

Quan hom explica avui dia, a les generacions més joves, les penúries de la lluita per no perdre el poc que ens quedava, un somriure d'incrèdilitat es dibuixa en el seus rostres, com si hom expliqués “batalletes”. És una llàstima. Però és així perquè no hi ha hagut voluntat didàctica –i jo diria que majoritàriament patriòtica– per fer palès el drama, més enllà de l'anècdota visceral.

Vist l'abast d'aquest fenomen, cal que ens preguntem: què hem fet malament en el procés de reconducció del país vers la normalització? Perquè és obvi que quelcom no hem fet prou bé, ja que els que lluitàrem i lluítem som, a la vista

del jovent, com uns “rara avis” enmig d'una societat que sembla talment que no hagi passat mai res, que sempre tot hagi estat normal. Doncs no, de normalitat, res! Com tampoc ho és voler perdre la memòria davant fets tan transcendents com els de la resistència.

*Sense veu, closos els llavis
ens cercàvem els crits dins l'espina,
parlàvem per les puntes dels cabells eriçats
malgrat tot, avançàvem... (1)*

Cal recuperar la memòria; no és bo que el poble oblidí. Convé que les noves generacions no restin indiferents i desinformades enfront del pes de la dictadura en el nostre context històric.

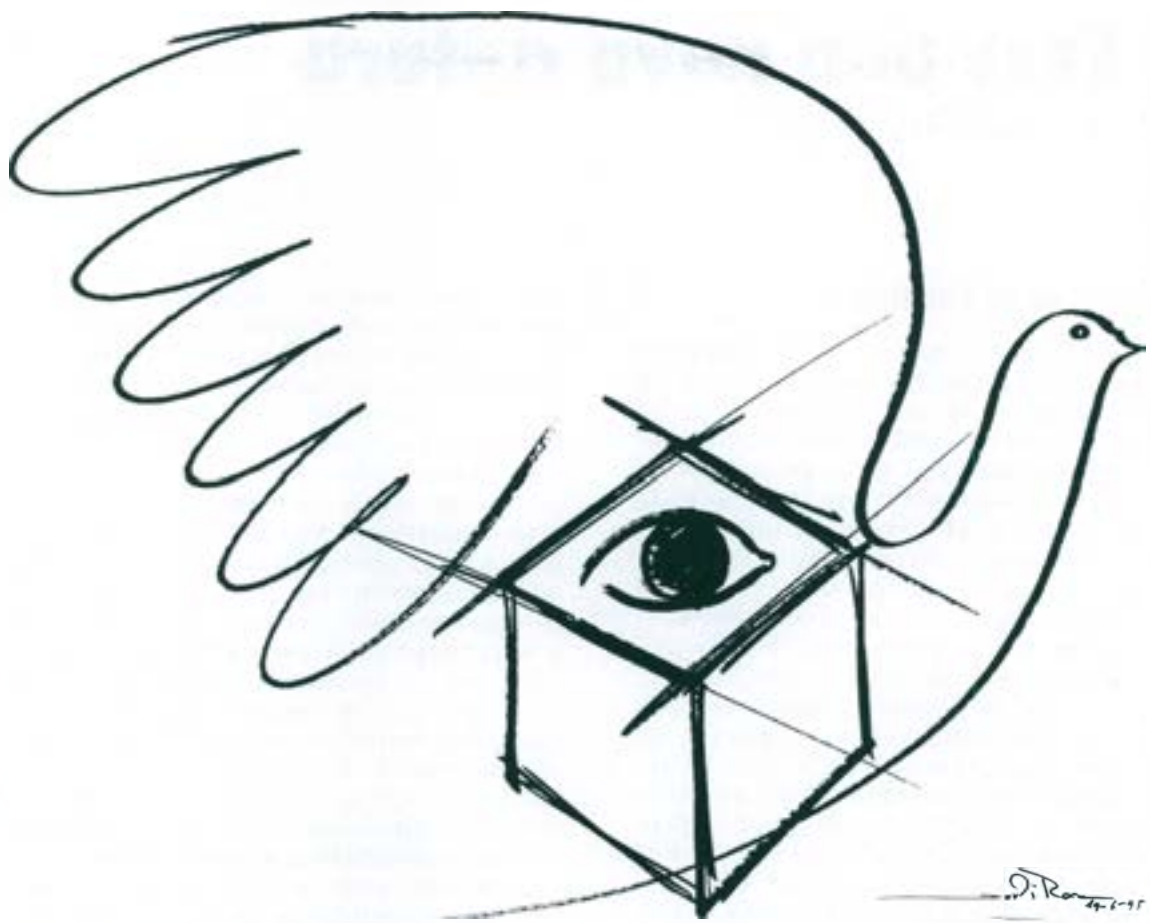
Convé, doncs, no oblidar, perquè el qui oblidà perd la identitat. Convé no oblidar perquè en un futur no torni a passar semblant desastre. Convé que hom assumeixi i preservi els drets humans. I convé que els assumeixi com a garantia inqüestionable de les pròpies llibertats. Per tant, cal que la memòria, recuperant el passat, projecti amb rigor la identitat cap al futur, auto-imbuint-nos d'una catalanitat normal. El descuit de la memòria pot enterrar en l'oblit les gestes de la política subterrània de la resistència que de cap a cap del Principat foren la clau per, restablir, en el seu dia, l'Estatut d'Autonomia.

Perdonar els que ens inflingiren tan de mal, sí! Però oblidar, no!

Oblidar equival a renunciar el nostre avenç vers la plenitud. La consolidació passa per l'esforç i la voluntat ben entesa. La memòria ha de ser present tothora en els nostres actes. Ha de ser-hi sobretot enfront de les veus que sovint s'aixequen tergiversant el nostre progrés i la nostra voluntat de ser. La virulència periòdica dels qui encara es creuen amb el dret d'exercir de conqueridors a perpetuïtat sobre les vides i les hisendes dels conquerits per ells, en altre temps, ha d'ésser contestada amb rotunditat. Els catalans no són vassalls de ningú.

La tergiversació és un mal endèmic, i secular d'una societat aliena a la nostra; és una metzina que cala a fons si no és rebutjada amb un antídoto potent. El nostre antídoto més potent és la memòria. Memòria convertida en instrument de lluita, que ha mantingut, viva, a pesar de tot, l'esperança d'independència generació rere generació.

1. Fèlix Cucurull: *Vida terrena*.

No podem jugar-nos el futur i que, per falta de criteri i d'unitat de pensament nacional, torni un altre general Franco i afuselli infamement els fills de la terra, de manera que enterrant amb ells els símbols, torni la negra nit.

Aquests fets no han de tornar a succeir mai més, però cal que la memòria els tingui sempre presents. I els hi tingui per sortir al pas i restablir, quan calgui, el just equilibri amb la veritat.

Recordo, tot refrescant la memòria, un fet que, no per petit, deixa de ser il·lustratiu del grau de persecució i anorreament a que forem sotmesos. A principis dels anys cinquanta, ballant sardanes sota els plàtans del Passeig, apareixien, de sobte sembrades a terra unes minúscules banderetes amb les quatre barres, que duïen escrit al seu dors: "Sóc petita però ja creixeré". I tant que ha crescut! Però si la força pública n'atrapava els sembradors, tenien assegurat el seu pas per comissaria, amb el que representava de tortura abans de firmar la

"confessió", la presó i el consell de guerra sumaríssim, "por atentar contra la seguridad del estado". Tot això, avui incompreensible, passà a casa nostra amb total impunitat durant la llarga nit de la dictadura.

No ens ha de flaquejar la memòria. No podem oblidar. Hem de fer palés el que ens va passar i a l'ensem ho hem de fer creïble, perquè és la veritat. Les referències ens han de mantenir en guàrdia, a nosaltres i als qui vindran darrere nostra. Sols així podrem fer front a les provocacions i a les manipulacions maldrestes i anticatalanes.

Per tant, com a catalans que som, tenim el dret i el deure de restablir cada cosa en el seu lloc per tal que l'acció es torni escut i ni la majoria ni les minories tornin a restar silenciades.

"Que la prudència no ens faci traidors".

Sols així podrem ésser sobirans del nostre propi destí.

**ANÁLISIS CLÍNICOS
i PERFUMERIA
COSMÈTICA de**

Joan Garriga i Manich
(Analista Diplomada de Sanitat, Inspector
Farmacèutic Municipal)

Passeig Plaça Major, 37
Telèfon 725 53 53 - SABADELL

GALERIA ROVIRA

Sant Pere, 22 • Tel. 726 19 50 • SABADELL

CROQUIS
JOAN LEIVA

ARQUITECTURA D'INTERIORS
MOBLAMENT

Ronda Zamenhof, 151 - 08201 Sabadell
Tel. (93) 726 56 50 - Fax 727 77 46